

2013

Mistrz i uczeń. Wychowanie w II R P

Opiekun Małgorzata Żurek

Zespół Szkół Nr 1 w Olkuszu

„Harcerstwo w służbie wychowania.”

Znajdujemy się przed naszą Szkołą, najstarszą szkołą średnią w Olszuzi.

Na przełomie XIX i XX wieku powstały w Królestwie Polskim trzy rządowe szkoły rzemieślnicze, utrzymywane wspólnie przez państwo i zarządy miejskie. Były to pierwsze w ogóle szkoły, przewidziane w opracowanym jeszcze w 1890 roku, planie rozwoju szkolnictwa zawodowego.

Zlokalizowano je w Olkuszu, Radomiu i Siedlcach.

Szkoła olkuska otrzymała nazwę: "**Riemiesljennoje ucziliszcze**". Pierwszymi jej kierownikami zostali Rosjanie: **Aleksiej Jakowlew i Iwan Jegorow**, językiem wykładowym był rosyjski. **Obecny budynek oddano do użytku w 1901 roku**, w nim właśnie, dla zamieszkałych na terenie miasta Rosjan, utworzono później kaplicę prawosławną.

Szkoła przechodziła różne koleje losu, a były one odzwierciedleniem wydarzeń historycznych, dobrze znanych wszystkim Polakom...

W roku 1905, w Szkole, miał miejsce strajk młodzieży, w którym domagano się między innymi wprowadzenia nauczania w języku polskim.

Rok 1914 przyniósł przerwanie działalności Szkoły, władze austriackie zamieniły budynek w sztab wojskowy, koszary i więzienie.

Naukę wznowiono dopiero w roku 1916, w całkiem innej niż poprzednia oprawie.

Dyrektorem został Polak, inż. Stanisław Bac, młodzież uczyła się po polsku, a Szkoła otrzymała sztandar, zaprojektowany przez nauczyciela rysunku, olkuskiego artystę - Władysława Turbasa.

W izbie pamięci naszej Szkoły nie natrafiliśmy na ślady drużyn harcerskich. Kilka zdjęć, które znajdują się w zbiorach nie były opisane.

Poszukiwania rozpoczęliśmy od Muzeum Pożarnictwa w którym natrafiliśmy na źródła drużyn strażackich, które powstawały w ramach harcerstwa działającego przy Szkole.

Największą skarbnicą wiedzy okazał się dla nas syn Pana hm. Tadeusza Barczyka- Jan, na jego ojca natknęliśmy się w publikacji Pana Leszka Kluczewskiego dotyczącej 10 Zagłębiowskiej Drużyny Harcerzy im. Tadeusza Kościuszki przy olkuskim Gimnazjum. Pan Tadeusz Barczyk już jako uczeń Szkoły Rzemieśniczej wstąpił do harcerstwa. Jego przygoda z ZD H trwała do końca życia. Znany i lubiany w środowisku olkuskich harcerzy, był przykładem człowieka o niezłomnych zasadach. Podziwiany przez starszych i młodszych kolegów.

Historia harcerstwa w naszej Szkole

Pierwsza drużyna harcerska została założona w Szkole Rzemieślniczej przez Zenona Kowalskiego we wrześniu 1919.

Udało nam się odtworzyć bardzo fragmentaryczne kalendarium działalności harcerstwa w naszej Szkole.

1920 kwiecień

Starsi harcerze weszli w skład reaktywowanej Harcerskiej Drużyny Pożarniczej.

maj

Wycieczka starszych harcerzy do Ojcowa.

Wycieczka na pustynię błędowską połączona z nocowaniem.

lipiec

Harcerze biorą udział w obozie na Podkarpaciu.

1921 maj

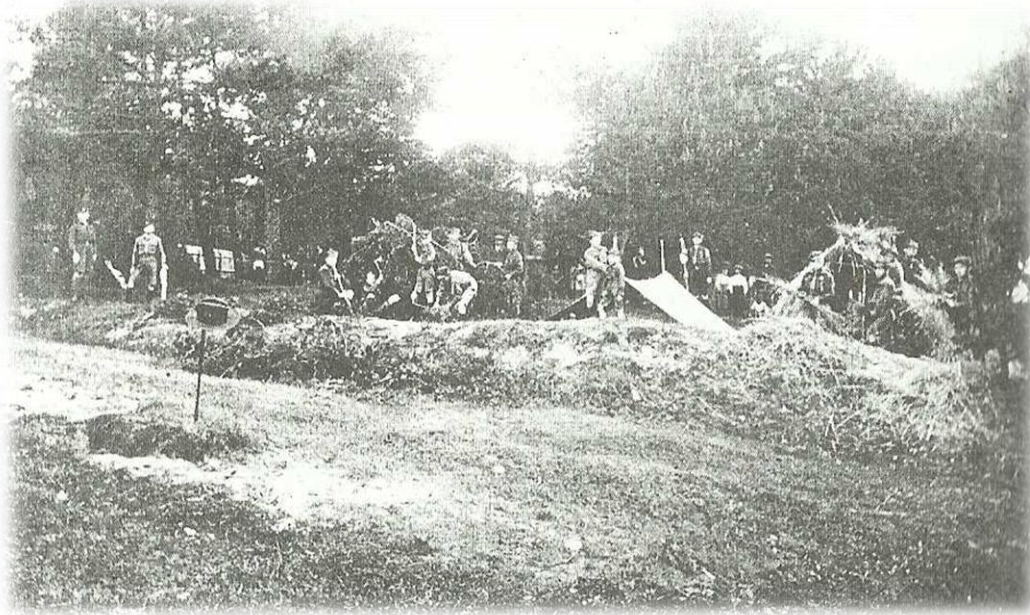
Zjazd Drużynowych Okręgu Kieleckiego. W czasie trwania zjazdu harcerze mogą oglądać wystawę rzemieślniczą, na której VI Olkuska Drużyna Harcerzy im. J. Kilińskiego przy Szkole Rzemieślniczej wystawia prace wykonane przez członków drużyny. Drużna ta została wyróżniona za ilość prac na wystawie w Rozkazie nr 10 Komendy Okręgu.

1924 październik

Harcerze ze Szkoły Rzemieślniczej uczestniczą w Jesiennym Zlocie Hufca Olkuskiego.

1925 wiosna

Zlot Hufca Olkuskiego na Czarnej Górze 10-lecie. Ze Szkoły Rzemieślniczej uczestniczy 21 drużyna.

Obóz w parku na Czarnej Górze.

Harcerze 21 ZDH przed Szkołą Rzemieślniczą.

21 Z D H im. Jana Kilińskiego przy Szkole Rzemieślniczej w Olkuszu.

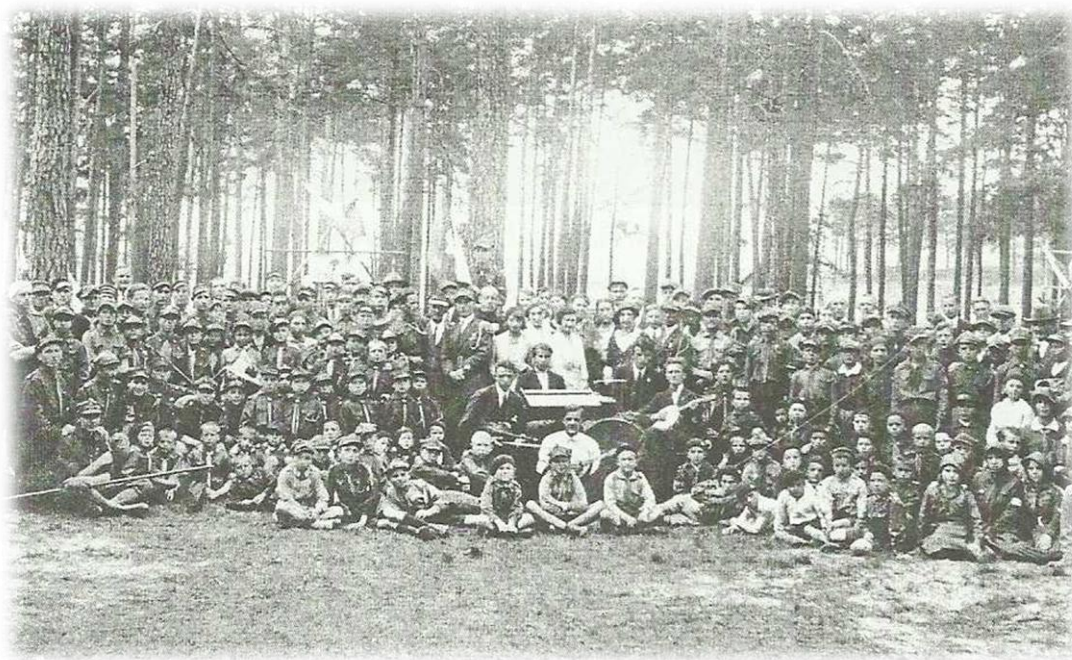
Trzeci z lewej Tadeusz Barczyk.

1927 grudzień

Hufiec Olkuski zostaje rozwiązany, a jego działalność zostaje wznowiona dopiero w 1931 roku.

1932 czerwiec

Zlot Hufca Olkuskiego.

Zlot Hufca Olkuskiego „Na Pakusce” 1932 rok.

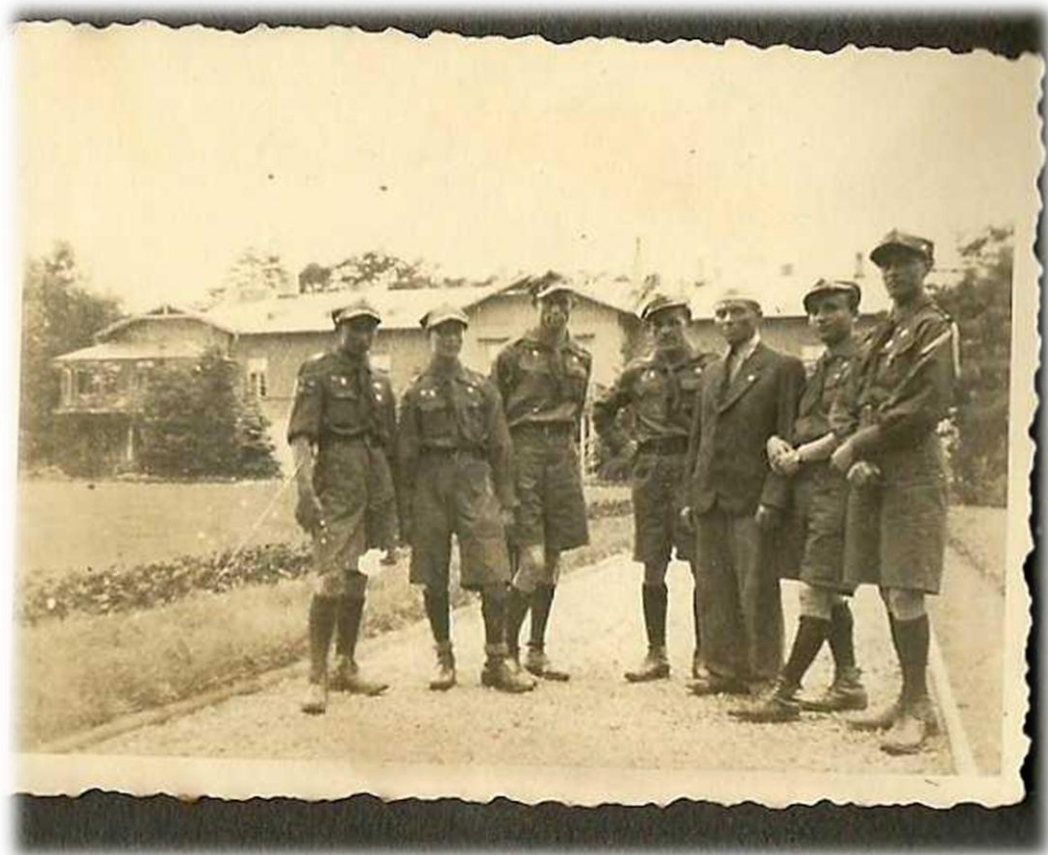
1933 styczeń

Druh Zygmunt Zięba drużyny 21 ZDH zostaje drużynowym 10 ZDH.

1935 lipiec

Jubileuszowy Zlot Harcerstwa Polskiego w Spale. W zlocie uczestniczy Tadeusz Barczyk, który reprezentuje harcerzy 21 ZDH Szkoły Rzemieślniczej.

21 Z D H im. Jana Kilińskiego przy Szkole Rzemieśniczej w Olkuszu 1935/36.

1937 czerwiec

Złot Hufców Olkuskich. Uczestniczy 21 ZDH przy Szkole Rzemieśniczej w Olkuszu.

1938 lipiec

Wycieczka na Diablą Górę. Komendantem jest druh Tadeusz Barczyk 21 ZDH.

1939 czerwiec

Druh DH Tadeusz Barczyk zostaje mianowany podharc mistrzem. Z tej okazji otrzymuje list z gratulacjami od komendanta Chorągwi Zagłębiowskiej DHA HM. Józefa Brzezińskiego.

lipiec

Obóz wędrowny Jarem Dniestru. Uczestniczy Tadeusz Barczyk

DZIAŁALNOŚĆ

Harcerze 21 Z D H przy Szkole Rzemieślniczej prowadzili różnorodną działalność. Odbływały się zbiórki, planowano wycieczki po najbliższej okolicy połączone z nocnym biwakowaniem. Harcerze zdobywali sprawności, uczestniczyli w kursach na drużynowych. Angażowali się w obchody świąt państwowych. Ważną sferą były też szkolenia wojskowe. Często odbywały się tak zwane raporty. Najbardziej zasłużeni, jak Tadeusz Barczyk, brali udział w Ogólnopolskich Złotach.

Zbiórka harcerska.

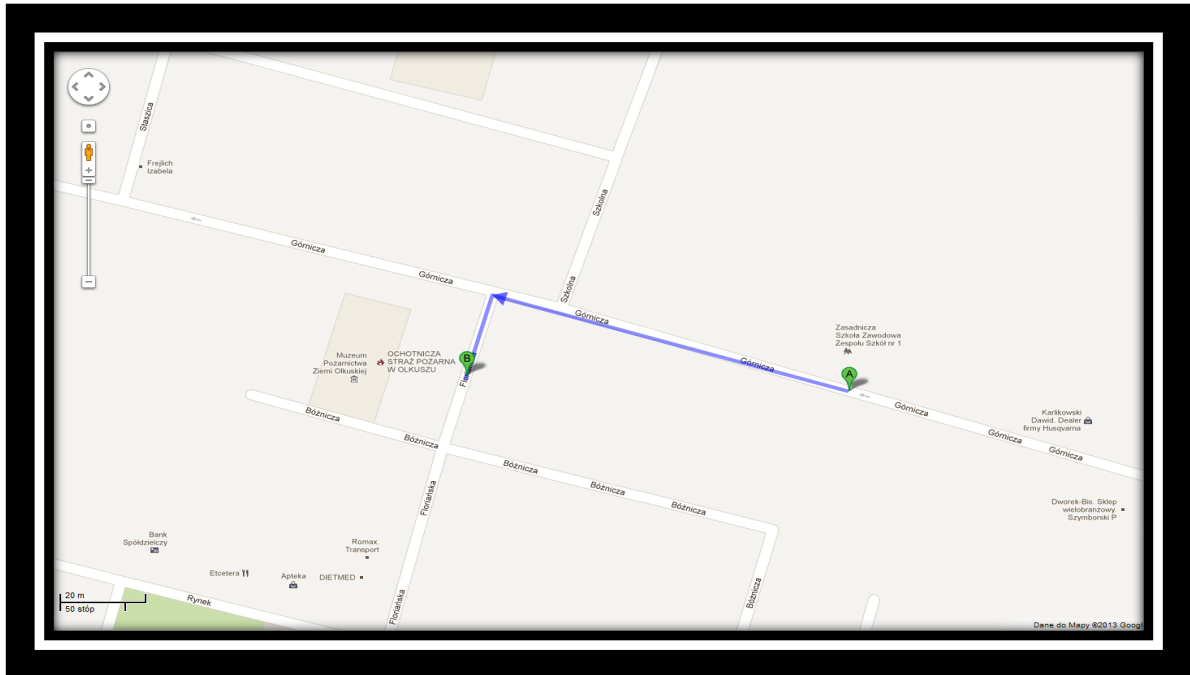

Szkolenie wojskowe.

Harcerze w Straży Pożarnej

Szkoła Rzemieślnicza znajdowała się w bliskim sąsiedztwie Ochotniczej Straży Pożarnej, utworzonej z inicjatywy ówczesnego Dyrektora Szkoły Stanisława Baca. Część harcerzy utworzyła drużynę pożarniczą w ramach harcerstwa. Tradycja drużyn strażackich jest w dalszym ciągu kultywowana. Młodzież chętnie wstępuje do Ochotniczych Straży Pożarnych i zdobywa kolejne stopnie awansu.

Mapa Olkusza - odległość Szkoły od Straży Pożarnej.

Uczniowie chcąc być strażakami musieli posiadać dużą sprawność fizyczną. W tym pomagały im zajęcia na wychowaniu fizycznym (tzw. W - f).

Ćwiczenia w latach 1916 – 1939 były bardziej wymagające niż w latach obecnych.

Duży nacisk kładło się na siłę rąk oraz umiejętności wspinaczkowe.

Zdjęcia wiernie prezentują wysiłek uczniów – strażaków.

Harcerze uczęszczający do Szkoły Rzemieślniczej w Olkuszu zawsze chętnie pomagali ludziom.

W okresie międzywojennym drewno stanowiło jedyny stosowany materiał do budowy chałup, a dachy pokrywano przeważnie słomą.

Było to powodem wielu pożarów. W związku z tym harcerze wraz z Dyrektorem Bacem tworzyli jednostki Straży Pożarnych, nie tylko w samym Olkuszu ale w całym powiecie.

Ponieważ Szkoła znajduje się obok Straży, uczniowie – harcerze mieli obowiązek stawiania się i uczestniczenia w akcjach gaszenia okolicznych pożarów.

**Współcześni uczniowie
- strażacy.**

Druhowie MDP OSP Laski wraz z dwoma opiekunami: Mariusz Krawczyk oraz Bartosz Kurek. Druhowie: Bartosz Gadomski, Natalia Meus, Gadomska Magdalena, Wiktor Staroń, Patryk Goncerz oraz Patrycja Piekoszewska.

Stanisław Czarny Ochotnicza Straż

Požarna w Trzebini.

od prawej: Patryk Goncerz,
Sebastian Kieres, Paweł Płonka Ochotnicza Straż Pożarna w Laskach.

